

Voorbeeld van een 16e eeuwse zijden mannenkous

De zijden kousen van koning Johan III van Zweden, die ermee werd begraven in 1592

Description by Mrs. S. Haring, published in "Vasagraven i Uppsala Domkyrka" (The Vasa Grave in Uppsala Cathedral) in 1956, ed. Martin Olsson.

Translated into English by Pernilla Leijonhufvud 2013

Afkomstig van:

<http://isiswardrobe.blogspot.nl/2013/01/knitting-instructions-for-johan-iiis.html>

Door EV vertaald uit het Engels

De kousen zijn van zijde gebreid, ze zijn vergeeld, maar ooit mogelijk wit of crème geweest. Over de hele hoogte zit middenachter een nepnaad die gevormd wordt door op die plek **elke 2e toer** 1 steek averecht te breien. [dit 'naadje' werd tot begin 20ste eeuw toegepast bij breiwerk dat in het rond werd gebreid, zoals kousen of mutsen. Voor elke averechte steek tel je 2 toeren en dit vergemakkelijkt het tellen. EV]

Beenlengte van het origineel is 55 cm, voetlengte 24 cm.

[De kousen worden rondgebreed, ook de fouten in de oorspronkelijke kous zijn opgenomen in het patroon, noot van de Engelse vertaler]

[EV: ik heb de fouten gecorrigeerd. Ik vermoed dat de stekenverhouding ongeveer 8 st en 11 toeren op 1 cm zal zijn. Dit is ongeveer te bereiken met zijde van Bart & Francis, met 3 draden van 150 denier op 1 mm naalden, wel strak breien! Het vergt ook een aparte techniek, waarbij ik mijn draad flink op spanning hou door hem 2 keer om mijn pink te wikkelen, anders krijg ik onregelmatige steken. Brei de kous op 3 of 4 naalden, door het strak te breien en strak aan te halen bij de overgangen NB :Ook al ben ik nu bezig met een andere zijden kous, onderstaand patroon heb ik zelf niet geprobeerd, dus ik kan geen garantie geven voor het resultaat!]

Dit is het patroon van de kousen van koning Johan III van Zweden (te dateren voor 1592).

Zet 254 steken op in dunne zijde

Begin met 1 toer av, 1 toer r, 1 toer av.

Je breid de kous nu in tricotsteek verder, daarbij maak je middenachter een nepnaadje door elke 2e toer steeds op dezelfde plek 1 st av te breien en alle andere steken r. je kunt in dit naadje makkelijk elke av st tellen voor elke twee toeren.

Aan weerszijden van dit 'naadje' komen de minderingen met aan weerskanten twee steken recht ertussen.

De eerste mindering komt in de 5e toer na de laatste av toer. De minderingen komen 2 steken vanaf de naad door 2 steken r samen te breien zowel aan de rechterkant van de naad als aan de linkerkant.

Tussen de volgende minderingen komen 9 toeren. Dus je meerdert in elke 10e toer. Doe dit 16 keer.

Dan na 5 toeren minderen = 218 steken.

Dan na 11 toeren rechts van de naad 1 steek meerderen en links 1 steek = 221 st.

Meerder door in de draad tussen de steken van de voorgaande toer verdraaid een steek te maken (neem de tussendraad van voor naar achter als lus op de linkernaald en brei die in de achterste poot van de lus).

Daarna ga je elke 8e toer meerderen (dus 7 toeren ertussen) op dezelfde plek, links en rechts naast 2 steken aan weerszijden van de naad Doe dit in totaal 8 keer. Nu zijn er 237 st.

Na de laatste meerdering brei je 40 toeren.

Dan ga je weer minderen elke 5e toer, doe dit 29 keer.

Nu zijn er 179 steken.

Na de laatste mindering brei je 42 toeren zonder meerd. of mind.

Dan begint de spie/split, begin aan weerszijden in de 54e st vanaf de achternaad elke 2e toer 1 st av te breien, doe dit 4 keer (=8 toeren). Vervolgens brei je 1 st av aan weerszijden van deze 54e steek die nu r wordt gebreid. Nu vormen de av steken (elke 2e toer) de nieuwe naadjes aan de zijkanten van de spie en dat blijft zo tot de kous af is. Eerst komt er in de toer van de 2e en 4e averechte steek bij de rechte steek tussen de nieuwe naadjes een meerdering (m) Doe dit aan beide kanten van de kous.

Voorbeeld:

toer 1) 1av (middenachter naadje), 53r, 1av, 1 st r, 1av, 58 r, 1av, 1r, 1av, 53r.

toer 2) 179 recht

toer 3) 1av(m.a. naadje), 53r, 1 av, m1, 1r, 1av, 58r, 1av, m1, 1r, 1av, 53r.

toer 4) 177 recht

toer5) 1av(naadje), 53r, 1av, 2r, m1, 1av, 58r, 1av, 2r, m1, 1av, 53r. = 175 st.

Na 22 toeren (de 11e av steek in het naadje van de spie) begin je aan de hiel flap.
Brei nu over de 54 steken aan weerszijden van de achternaad (incl. de naad, dus 109 steken) en laat de rest van de steken rusten. Brei heen en weer in tricotsteek (behalve in het middenachter-naadje). Brei tevens aan weerszijden van de hiel flap 3 steken recht op de averechte kant. Verder ga je tegelijk beginnen met minderen, aan weerszijden. Minder direct naast de 3 rib-kantsteken, dus brei de 4e/5e steek samen, geteld vanaf de zijkanten. Daarna 7 toeren gewoon en dan weer een toer met minderingen. In totaal minder je hier 20 keer elke 8e toer. In de toer van de 20ste mindering begin je met de hiel-minderingen aan weerszijden van de achternaad, op 2 st vanaf de naad en dan nog eens 9 st hierna.

Doe dit elke 2e toer totaal 7 keer. De overgebleven steken worden aan elkaar genaaid en vormen een naad midden onder de hiel.

Nu ga je weer in het rond breien, waarbij je langs de hiel flap aan weerskanten 85 steken opneemt en 1 steek bij de hielnaad onder de voet. Je hebt nu 171 st plus de 66 steken van de bovenvoet. Midden onder de voet bij de naad van de hiel brei je nu 1 steek recht en 1 meerdering, met aan weerszijden 1 av st. Tussen deze twee 'naadjes' komt elke 4e toer een meerdering aan weerskanten zoals je dat ook bij de spie hebt gedaan. Hier ontstaat een nieuwe spie onder de voet.

Maak de meerdering totaal 23 keer (is 92 toeren) daarna 14 keer in elke 2e toer (is 28 toeren) en brei daarna 24 toeren zonder meerdering tot de teen-minderingen.

Tegelijkertijd begin je vanaf de enkel voor de spie te minderen direct in de toer nadat de steken langs de hiel flap zijn opgenomen. Minder elke toer aan weerszijden als volgt: door een overhaling te maken (elke 2e toer voorafgegaan door 1r 1av 1r 1av) en aan de andere zijde door samen te breien (elke 2e toer gevolgd door 1av 1r 1av 1r). Na 53 toeren, maak je elke 4e toer 18 x een samenbreiing aan beide kanten en zet de dubbele naadjes voort. Daarna weer elke toer tot je bij het naadje onderaan de voet komt. Dit valt samen met het begin van de teen. Brei hiervoor elke 7e en 8e st samen, elke 2e toer, tot er 30 steken over zijn, deze worden aan elkaar genaaid.

Dit is zo goed mogelijk geïnterpreteerd vanaf de Engelse vertaling van het Zweedse patroon met behulp van mijn eigen brei-ervaring. Dus lees voor de zekerheid ook de Engelstalige beschrijving op de website die bovenaan wordt genoemd. En tips zijn natuurlijk zeer welkom.